

GIẢI PHÁP ĐỔI MỚI TƯ DUY XÂY DỰNG PHÁP LUẬT

TÔ VĂN HOÀ *

ĐOÀN THỊ TỔ UYÊN **

Tóm tắt: Tư duy xây dựng pháp luật là nhận thức về bản chất và phát hiện ra tính quy luật của hoạt động xây dựng pháp luật. Xây dựng pháp luật là khâu đầu tiên của quá trình điều chỉnh pháp luật nhằm mục đích trật tự hoá và định hướng sự phát triển đối với các quan hệ xã hội. Tuy nhiên, thời gian qua nhận thức về bản chất và quy luật của hoạt động xây dựng pháp luật chưa thực sự đúng dẫn đến chất lượng xây dựng pháp luật không cao. Bài viết chỉ ra những hạn chế trong tư duy xây dựng pháp luật làm cơ sở để đề xuất giải pháp đổi mới tư duy xây dựng pháp luật trong thời gian tới đáp ứng yêu cầu của kỉ nguyên mới - kỉ nguyên vươn mình của dân tộc.

Từ khoá: Tư duy xây dựng pháp luật; đổi mới tư duy; xây dựng pháp luật; điểm nghẽn thể chế

Nhận bài: 07/5/2025

Hoàn thành biên tập: 13/8/2025

Duyệt đăng: 13/8/2025

SOLUTIONS TO INNOVATE LEGISLATIVE THINKING

Abstract: Legislative thinking is the awareness of the nature and discovery of the structured characteristic of law-making activities. Law-making is the first step in the process of legal adjustment for creating order and orienting the development of social relations. However, in the past, the awareness of the nature and the structured characteristic of law-making activities has not been really correct, leading to low-quality law-making. Therefore, this article highlights the limitations in legislative thinking and proposes solutions to innovate legislative thinking in the near future to meet the requirements of the new era—the era of national development.

Keywords: Legislative thinking; innovation in thinking; law-making; institutional bottlenecks

Received: 7 May 2025; Editing completed: 13 August 2025; Accepted for publication: 13 August 2025

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh thế giới chuyển mình mạnh mẽ dưới tác động của toàn cầu hóa, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ Tư và sự biến đổi nhanh chóng của đời sống kinh tế - xã hội, pháp luật không chỉ là công cụ quản lý nhà nước mà còn là phương tiện kiến tạo và định hình trật tự xã hội, thúc đẩy đổi mới sáng tạo và bảo đảm quyền con người¹.

* Phó Giáo sư, Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội

E-mail: tovanhoa@hlu.edu.vn

** Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội

E-mail: touyenvb@hlu.edu.vn

¹ Voermans, W. (2017), *Legislative drafting: A new approach*, Edward Elgar Publishing, tr. 3.

Ở Việt Nam, quá trình xây dựng pháp luật thời gian qua đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng song vẫn bộc lộ những hạn chế nhất định: Tại phiên khai mạc Kỳ họp thứ 8 Quốc hội Khoá XV, Tổng Bí thư Tô Lâm đã chỉ rõ trong ba điểm nghẽn lớn nhất hiện nay là thể chế, hạ tầng và nhân lực thì thể chế là “điểm nghẽn” của “điểm nghẽn”, phải thẳng thắn nhìn nhận và cần sớm được khắc phục. Chất lượng xây dựng, hoàn thiện pháp luật chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn, hệ thống pháp luật chưa thật sự ổn định và dự báo tốt; nhiều quy định chậm thích ứng với thực tiễn; tư duy pháp lý ở một số khâu còn thiên về